

CONCEPTBRIEF

Aan de voorzitters van de vaste Kamercommissies

Plaats en datum: Den Haag, 18 december 2025
Betreft: Brief over de rol en werkwijze van de tijdelijke commissie Grondrechten en Constitutionele toetsing
Ons kenmerk: n.n.b.

Geachte commissievoorzitters,

Op 13 november 2025 heeft de Kamer ingestemd met de verlenging van de termijn van de tijdelijke commissie Grondrechten en Constitutionele toetsing met nog een parlementaire periode. De tijdelijke commissie is sinds november 2024 ingesteld op grond van artikel 7.2 van het Reglement van Orde van de Tweede Kamer (RvOTK) en op basis van het instellingsbesluit (Kamerstuk 36642, nr. 1)¹. De tijdelijke commissie heeft aan het einde van haar eerste zittingsperiode een verslag van haar werkzaamheden opgesteld (Kamerstuk 36663, nr. 2). In deze brief treft u een toelichting op de rol en werkwijze van de tijdelijke commissie met als bijlage een infosheet.

Adviserende rol

Primair heeft de tijdelijke commissie een adviserende rol. De tijdelijke commissie kan op verzoek of op eigen initiatief een openbaar adviesrapport uitbrengen over de grondrechtelijke en constitutionele aspecten van regelgevende voorstellen² ten behoeve van de verdere behandeling door de vaste Kamercommissies en de Kamer. De commissie kan daarbij bijvoorbeeld aandacht besteden aan de verhouding met relevante grondrechtelijke bepalingen in de Grondwet en voor Nederland bindende internationale verdragen, institutionele basisnormen en algemene rechtsbeginselen. Daarnaast kan de tijdelijke commissie advies uitbrengen over bijzondere constitutionele aangelegenheden, zoals de toepassing van de Kamerprocedures inzake artikel 68 Grondwet (art. 4a Regeling vertrouwelijke stukken) en in geval van de voortduring van de inwerkingstelling van het staatsnood- en crisisrecht.

Op verzoek: de tijdelijke commissie kan een voorstel in behandeling nemen wanneer de vaste commissie die het voortouw heeft in de behandeling van het (wets)voorstel, of in voorkomende gevallen de Kamer, daartoe een *verzoek* doet.

Op eigen initiatief: de tijdelijke commissie kan *op eigen initiatief* een adviesrapport uitbrengen over voorstellen waarbij de Raad van State negatief heeft geadviseerd (een zogenoemd C- of D-dictum)

¹ Na haar instelling had de tijdelijke commissie een brief gestuurd aan alle vaste Kamercommissies over de rol en werkwijze van de tijdelijke commissie (2025Z03065) en had de voorzitter van de tijdelijke commissie begin 2025 een mondelinge toelichting op de brief gegeven tijdens de procedurevergaderingen van alle vaste Kamercommissies.

² Wetsvoorstellen inclusief voorstellen tot herziening van de Grondwet, alsmede bij lagere regelgeving waarvoor een zware voorhangprocedure geldt, verdragen die de Kamer moet goedkeuren en wetgevende voorstellen van de Europese Unie.

voor zover dat voortkomt uit grondrechtelijke of andere constitutionele bezwaren. Zodra de tijdelijke commissie een besluit heeft genomen om op eigen initiatief een advies te gaan geven, wordt de vaste commissie die het voortouw in de behandeling van het desbetreffende voorstel heeft, geïnformeerd met een brief over dit besluit.³

Behandeling: de vaste commissies die het voortouw hebben in de behandeling van het voorstel behouden te allen tijde de regie, zowel procedureel als inhoudelijk, over de behandeling van een voorstel waarover de tijdelijke commissie een advies gaat uitbrengen. Het blijft aan de vaste commissie om te bepalen hoe zij de verdere behandeling van het voorstel wil vormgeven en al dan niet te besluiten of daar, gezien de betrokkenheid van de tijdelijke commissie, extra tijd voor uitgetrokken zou moet worden. Doorgaans heeft de tijdelijke commissie gemiddeld vier tot zes weken (exclusief recessen) nodig voor de afronding van een advies.

Artikel 68 Grondwet: de tijdelijke commissie kan, op verzoek van de Kamer of vaste commissies, nagaan in hoeverre de brief van de regering waarin wordt medegedeeld dat inlichtingen slechts vertrouwelijk worden verstrekt of geheel worden geweigerd, voldoende onderbouwd en deugdelijk is. De tijdelijke commissie kan langs deze weg overzicht en expertise opbouwen op dit terrein en daarmee meerwaarde bieden in concrete situaties. De vaste commissie en de Kamer kunnen de opmerkingen van de tijdelijke commissie betrekken bij de verdere behandeling, in dialoog met de regering gaan en zo nodig tot een Kameruitspraak komen. De advisering van de tijdelijke commissie richt zich dus op de deugdelijkheid van de (openbare) motivering die de regering geeft. De tijdelijke commissie spreekt zich niet uit over de vraag of de inlichtingen terecht vertrouwelijk zijn aangeboden c.q. geweigerd zijn.

Informerende rol

De tijdelijke commissie heeft daarnaast een bredere informerende en aanjagende rol in de Kamer. Zo kan de tijdelijke commissie bijvoorbeeld handreikingen en praktische en juridische kaders opstellen voor de vaste Kamercommissies en hiervoor op gezette tijden aandacht vragen. Ook kan de tijdelijke commissie aanwijzingen of randvoorwaarden formuleren voor constitutionele toetsing door de Kamer. Met periodieke kennisactiviteiten en symposia kan in bredere zin de aandacht voor (actuele) constitutionele aspecten in de Kamer worden vergroot.

U kunt deze brief betrekken bij uw strategische procedurevergadering in het voorjaar van 2026 om in samenhang met het overzicht van toekomstige wetgeving te bespreken.

Desgewenst kan de (onder)voorzitter van de tijdelijke commissie een mondelinge toelichting geven op deze brief tijdens een van uw procedurevergaderingen in het voorjaar van 2026.

Hoogachtend,

De voorzitter van de tijdelijke commissie,

XX

De griffier van de tijdelijke commissie,

Y.C. Kling

³ Zie als voorbeeld de brief aan de vaste commissie voor OCW d.d. 19 december 2024 (2024Z21702) over het besluit van de tijdelijke commissie om een adviestraject te starten voor het wetsvoorstel Wet terugdringen schoolverzuim (36663).

Tijdelijke commissie Grondrechten en Constitutionele toetsing

Wat doet de tijdelijke commissie?

Het doel van de tijdelijke commissie is om:

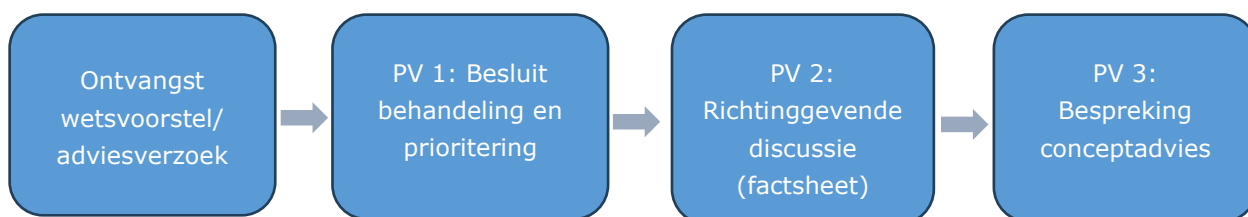
- via haar adviezen het debat over grondrechtelijke en constitutionele vraagstukken in de Kamer te faciliteren
- de aandacht voor de Grondwet en fundamentele rechten te versterken.

Bevoegdheden en werkwijze van de tijdelijke commissie

- Dezelfde bevoegdheden als vaste commissies
- Tweewekelijks vergaderritme
- Procedurevergaderingen (PV's) besloten voor open dialoog, besluiten en adviezen openbaar

Totstandkoming van adviezen

- PV 1: besluitvorming over start en prioritering adviestraject (op eigen initiatief bij wetsvoorstellen met "C" of "D" dictum Raad van State, of op verzoek van de Kamer of vaste commissie)
- PV 2: richtinggevende discussie op basis van factsheet.
- PV 3: bespreking en (indien mogelijk) vaststelling van (concept)advies

Inhoud en follow-up van adviezen

- Analyse van het juridisch kader én toepassing daarvan door regering
- Wat is er gedaan met advies Raad van State en andere adviesorganen? Ook eigenstandige aandachtspunten
- Onderwerpen: grondrechten (o.a. privacy, gelijke behandeling), institutionele bepalingen (o.a. rol van de Kamer als wetgever) en algemene rechtsbeginselen (o.a. rechtszekerheid)
- Follow-up: reactie regering (nadere onderbouwing wetsvoorstel), opnieuw advies Raad van State, reflectie van uitvoeringsinstantie

Andere taken: advisering constitutionele vraagstukken en aanjagende rol

- Adviseren over bijzondere constitutionele aangelegenheden (bijv. inlichtingenplicht)
- Informerende en aanjagende rol: kennisactiviteiten, structurele uitwisseling constitutionele spelers, kaders